

5293 AHMAD, Qeyam Uddin. The functioning of some of the provincial and local officials of the Mughal government—based on a Dastur-ul-Amal of the 18th century. *Ind. Hist. Cong. Proc.* 21 (1958), pp. 351-360

Dastur-ul-Amal

2 TEMMUZ 1991

— Katip Celebi
— Dastur-ul-Amal
(K. Celebi'nin eserleri)

KATİB CELEBİ. Hâşî Çelebi's *Dastur-ul-Amal*: ein Beitrag zur osmanischen Finanzgeschichte. von W. F. A. Behrmaier [GOW. 201.] ZDMG 11 (1857), pp. 111-132, 330.

TEP

700

5402 RASHID, Sh. Abdur. A Dastur-ul-Amal of the time of Nasiruddin Haider. *IHRC Procs.* 34ii (1958), pp. 114-122

Dastur-ul-Amal

A5 ASKARI, SYED HASAN. "A Copy of Dastur-ul-Amal," *IHRC:18* (Jan. 1942), 178-87. Manuscript on last days of Mughals.

Dastur-ul-Amal

20 EKİM 1999

040700

DÜSTÜRÜ'İ-AMEL (Kâtib Çelebi'nin)

-
- 1 ALMILA GÖKÇE ÖZCAN, Kâtib Çelebi'nin Düstürü'l-Amel li-İslâhi'l-Halel ve Defterdar Sarı Mehmed Paşa'nın ?Nesâyhü'l-Vüzerâ Ve'l-Ümerâ? adlı eserlerine göre osmanlı yönetim anlayışı ve toplum düzeni, Gazi Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2008

- Ömer, Faruk: "Abbasilerin Siyasî Emellerinin Tarihi Kökleri", çev. Cem Zorlu, *Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2002 Bahar, sayı 13, ss.193-210.
- Özdoğan, M.Akif: "Abbâsiler Döneminin Tercüme Faaliyetlerinin Arap Edebiyatına Etkisi", *Nüsha: Şarkiyat Araştırmaları Dergisi*, Yıl V, sayı 16, 2005, ss.35-49.
- Özkuyumcu, Nadir: "Hişâm b. Abdülmelik", *DİA*, XVIII, İstanbul 1998, ss.148-150
- Öztürk, Levent: "Abbâsiler Döneminde Yaşayan Hristiyan Doktorların İslâm Toplumuna Katkıları", *Süryamiler ve Süryanilik. I-IV*, haz. Ahmet Taşğın, Eyyüp Tanrıverdi, Canan Seyfeli, Ankara 2005, c.III, ss.209-227.
- , Levent: "İbn Ebî Usaybia'ya göre (ö.669/1270) Hristiyan Hekimlerin Sosyal Hayatları," *Süryaniler ve Süryanilik. I-IV*, haz. Ahmet Taşğın, Eyyüp Tanrıverdi, Canan Seyfeli, Ankara 2005, c.III, ss.53-65.
- ROSENTHAL, Franz: *Greek philosophy in the Arab world :a collection of essays*, Gower Pub. Co., 1914.
- , Franz: *Science and medicine in Islam: a collection of essays*, [Hampshire]: Variorum, 1941.
- , Franz: *The Classical Heritage in Islam*, Almancadan çev. E.-J.Marmorstein, London 1975.
- Ruska, J.: "Müsâ, Bani Müsâ", *İA*, VIII, 2.bs., İstanbul 1971, ss.660.
- Sa'dî, M.Lutfi: "A Bio-Bibliographical Study of Hunayn İbn İshaq al-İbadî (Johannitius) (809-877 A.D.)", *Bulletin of the Institute of the History of Medicine*, c.II, no:7, Ekim 1934, ss.409-446, *Islamic Medicine*, c.23, Hunain İbn İshâq, texts and studies, ed.Fuat Sezgin, Frankfurt 1996, ss.275-312.
- Sarıkaya, Muammer: "el-Câhiz'dan es-Safedî'ye Çeviri Teorisi", *Bilimname*, III, 2003/3, ss.133-151.
- Schöffler, Heinz Herbert: *Die Akademie von Gondischapur: Aristoteles auf dem Wege in der Orient*, Stuttgart 1980.
- Sega, J.B.: *Edessa [Urfa]*, çev. Ahmet Arslan, İstanbul 2002.
- Şihâm el-Furayh: "es-Suryân ve devruhum fî nakli's-sekâfeti'l-Yûnânîyye ile'l-Arabiyye" *Havliyyât-ı Kullîyyeti'l-İlâd, Câmiat Ayn-şems*, c. 23, sayı 2, 1994-1995, ss. 49-95.
- Söylemez, M. Mahfuz: *Cündîşâpûr*, Ankara 2003.
- Sprengling, M.: "From Persian to Arabic (Concluded)", *TAJSLL*, c. 56, no: 3, (Temmuz 1939), 325-336.
- , M.: "From Persian to Arabic", *TAJSLL*, c. 56, no: 2, (Nisan 1939), 175-224.
- , M.: "From Persian to Arabic", *TAJSLL*, c. 57, no: 3, (Temmuz 1940), 302-305.
- eş-Şehristânî, *el-Milel ve'n-nihal. I-III*, 2.bs., Beyrut 1992.
- Şer, Adayy: *Nusayhîn Akademisi*, çev.Nesim Doru, Yaba Yayınları, İstanbul 2006.
- Şeşen, Ramazan: "İslâm Dünyasındaki tercüme faaliyetlerine umumî bir bakış", *İslâm Tetkikleri Enstitüsü Dergisi*, VI/3-4, İstanbul 1979, ss.3-29.
- , Ramazan: "Ortaçağ İslam Tıbbının Kaynakları ve XV. yüzyılda Türkçe'ye Tercüme Edilen Tıp Kitapları", *Tıp Tarihi Araştırmaları*, ed.Nil Sarı, Hüseyin Hatemi, İstanbul 1993, ss.11-20.
- Tajsl: The American Journal of Semitic Languages and Literatures*
- Tülüçü, Süleyman: "Hammâd Acred", *DİA*, XV, İstanbul 1997, 483.
- Unat, Yavuz: *İlkağlardan Günümüze Astronomi Tarihi*, İstanbul 2001.
- Ülken, Hilmi Ziya: *Uyanış Devirlerinde Tercümenin Rolü*, İstanbul 1997.
- Vryonis, Speros: *The Decline of Medieval Hellenism in Asia Minor*, Berkely 1971.
- Walzer, Richard: *Greek into Arabic*, Oxford 1962.
- Whipple, Allen O.: "Role of the Nestorians as the connecting link between Greek and Arabic Medicine", *Beitrage Zur Geschichte Der Arabisch-Islamischen Medizin*, içinde, ed. Fuat Sezgin, c.VIII, Frankfurt 1991, ss.168-178.
- Young, M.J.L., J.D.Latham, R.B.Serjeant: *Religion, Learning and Science in the 'Abbasid Period*, Cambridge 1990.

MADDE YATIRILMAMIŞTIR
SONRA GELEN DOKÜMAN

07 ARA 2006

02431
Düstürü'l-Amel

DÜSTÜRÜ'L AMEL'İN İSLÂM SİYASET EDEBİYATINDAKİ YERİ VE KÂTİP ÇELEBİ'NİN SİYASET DÜŞÜNCESİ

Eşref Altaş*

THE PAMPHLET OF "DÜSTÜRÜ'L AMEL" IN THE ISLAMIC
POLITICAL LITERATURE AND
POLITICAL THOUGHT IN THE WORKS OF KÂTİP ÇELEBİ

ABSTRACT

Kâtip Çelebi, discusses his political thought in pamphlet of "Düstürü'l-amel" (*Principles for Action*). The explanation of the issues is regarding the intellectual background of this study and, definition, tenets and, applications of politics. A brief introduction of some traditions and personalities is deemed necessary in order the conceptual framework forming a ground for the observations of Kâtip Çelebi to be understood better. One of the main features which separate Kâtip Çelebi from other reformist authors is that he expressed his observations with reference to the traditional Islamic literature of politics, and with some philosophical background. In addition to this, some comparisons between the considerations of Kâtip Çelebi and those of the other authors of intellectual tradition and reforms also take place.

Keywords: Khaci Kalfa, *Dustür al-amal*, *Ottoman*, kanûn-i kadîm, nizâm-ı âlem, esnâf-ı erbaa, erkân-ı erbaa

ÖZET

Kâtip Çelebi, siyasi düşüncelerini özellikle *Düstürü'l-amel* adlı eserinde ele almaktadır. Bu açıdan konu, *Düstürü'l-amel* adlı risalenin İslâm siyasi düşüncelerine geleneğindeki yerini ele almakta, bir başka açıdan da, Kâtip Çelebi'nin siyasi düşüncelerini ve siyasetin tanım, ilke ve işleyişine ilişkin konuların açığa çıkarılmasını içermektedir. Kâtip Çelebi'nin düşüncelerine temel oluşturan kavramsal çerçevenin kavranması açısından çeşitli ilmi gelenek ve kişilerin kısa bir tanıtımını yapmak gerekli sayılmıştır. Kâtip Çelebi'yi diğer ıslahat

* Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslâm Felsefesi Doktora Öğrencisi.